

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постанова Пленуму Верховного Суду

21 березня 2025 року № 7

ЗАСАДИ

використання автоматизованої системи документообігу суду у

Верховному Суді

I. Загальні положення

1.1. Засади використання автоматизованої системи документообігу суду у Верховному Суді (далі – Засади) розроблені з урахуванням вимог процесуального законодавства, норм Положення про автоматизовану систему документообігу суду, затвердженого рішенням Ради суддів України від 11 листопада 2024 року № 39 (далі – Положення) діють до дня початку функціонування всіх модулів Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи та визначають правила:

1) застосування Положення з урахуванням юрисдикції та інстанційності Верховного Суду, норм процесуальних кодексів та законів України, зокрема, щодо автоматизованого розподілу позовних та інших заяв, апеляційних, касаційних та інших скарг, кримінальних проваджень, клопотань, подань та інших визначених законом процесуальних документів, що подаються до суду і можуть бути предметом судового розгляду, судових справ (далі – судові справи) між суддями;

2) визначення складу суду у Верховному Суді.

1.2. Правовою підставою для затвердження цих Зasad є статті 15, 46 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», положення Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України, Кримінального процесуального кодексу України, Кримінально-процесуального кодексу України 1960 року (далі – КПК 1960 року), інших законодавчих актів, Положення.

1.3. Збори суддів касаційного суду (далі – збори суддів) для забезпечення здійснення автоматизованого розподілу судових справ між суддями:

- визначають персональний та кількісний склад судових палат і їхню спеціалізацію;
- визначають персональний склад постійних колегій суддів;

- визначають резервних суддів для кожної постійної колегії суддів строком на один рік;
- обирають суддів до складу об'єднаної палати;
- обирають суддів до складу Великої Палати Верховного Суду (далі – Велика Палата);
- визначають спеціалізацію суддів з розгляду конкретних категорій справ та порядок розподілу справ у зв'язку зі зміною спеціалізації;
- визначають рівень навантаження на суддів з урахуванням виконання ними адміністративних або інших обов'язків, безпосередньо не пов'язаних зі здійсненням правосуддя;
- визначають особливості застосування Положення відповідними касаційними судами з урахуванням положень процесуального законодавства.

Якщо одного і того ж суддю уведено одночасно до двох і більше складів постійних колегій суддів, збори суддів визначають, у якому складі колегії він є суддею-доповідачем.

Збори суддів Великої Палати:

- визначають рівень навантаження на суддів з урахуванням виконання ними адміністративних або інших обов'язків, безпосередньо не пов'язаних зі здійсненням правосуддя;
- визначають у разі необхідності особливості застосування Положення Великою Палатою з урахуванням вимог процесуального законодавства.

1.4. Рішення зборів суддів касаційних судів та зборів суддів Великої Палати, а також видані на їх виконання внутрішні організаційно-розпорядчі документи касаційних судів та Великої Палати діють в частині, що не суперечить цим Засадам.

1.5. Зміни до програмно-технічних налаштувань в Автоматизованій системі документообігу суду (далі – АСДС) за рішенням Пленуму або зборів суддів відповідного касаційного суду вносяться не пізніше наступного дня після прийняття відповідного рішення.

Зміни налаштувань в АСДС, що потребують доопрацювання програмного забезпечення, вносяться не пізніше наступного дня після здійснення такого доопрацювання в узгоджені з адміністратором АСДС терміни.

1.6. Судові справи у Верховному Суді відповідно до процесуального законодавства розглядаються суддею одноособово, колегією суддів у складі трьох або більшої непарної кількості суддів, палатою, об'єднаною палатою, Великою Палатою.

1.7. Визначення судді-доповідача (колегії суддів) для розгляду судових справ здійснюється АСДС під час реєстрації документів відповідальною особою секретаріату відповідного касаційного суду або Великої Палати – користувачем АСДС, який має відповідні функціональні обов'язки та права (далі – відповідальна особа), а також в інших випадках необхідності визначення складу суду на будь-якій стадії судового процесу з урахуванням спеціалізації (за наявності).

1.8. Для розгляду судової справи, матеріали якої містять відомості, що віднесені до державної таємниці відповідно до Закону України «Про державну таємницю», АСДС визначає суддю-доповідача та склад колегії суддів, які мають допуск до державної таємниці необхідної форми та доступ до державної таємниці.

1.9. Не розподіляються на конкретного суддю-доповідача судові справи, які надійшли:

- за два місяці до припинення повноважень судді у зв'язку з досягненням ним шістдесяти п'яти років;
- у разі припинення повноважень судді (крім як у зв'язку з досягненням ним шістдесяти п'яти років) або звільнення судді – з дня припинення повноважень судді або звільнення судді;
- за чотирнадцять календарних днів до початку відпустки, якщо її тривалість становить не менше чотирнадцяти календарних днів (за наявності наказу голови суду);
- за один робочий день, якщо інше не встановлено зборами суддів відповідного суду, до початку відпустки, якщо її тривалість становить менше п'яти календарних днів (за наявності наказу голови суду);
- за три робочі дні, до початку відпустки, якщо її тривалість становить від п'яти до тринадцяти календарних днів (за наявності наказу голови суду);
- у період відпустки судді;
- за один робочий день до відрядження (за три робочі дні – якщо тривалість відрядження становить більше п'яти календарних днів) та в дні перебування судді у відрядженні (за наявності наказу голови суду);
- під час тимчасової непрацездатності судді;
- у дні перебування судді на навчанні, підвищенні кваліфікації, участі у семінарських заняттях, роботи в органах суддівського самоврядування без відбуття у відрядження (за наявності наказу голови суду);
- у разі призначення судді членом Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Вищої ради правосуддя – з моменту прийняття рішення про призначення;

- з моменту прийняття рішення про обрання судді касаційного суду до складу Великої Палати;
- у разі призову судді на військову службу або на військові збори;
- в інших передбачених законом випадках, у яких суддя не може здійснювати правосуддя або брати участь у розгляді судових справ.

1.10. Якщо інше не встановлено зборами суддів, дні, в які судові справи не розподіляються на конкретного суддю, не враховуються при розрахунку коефіцієнта навантаження судді на момент автоматизованого розподілу.

1.11. Унесення інформації в АСДС щодо відпустки судді, відрядження, тимчасової непрацездатності, навчання та в інших передбачених законом випадках, в яких суддя не може здійснювати правосуддя, здійснюється відповідальним працівником служби управління персоналу або відповідальною особою секретаріату відповідного касаційного суду, Великої Палати.

1.12. У разі виявлення значної різниці у навантаженні суддів та з метою його вирівнювання за рішенням зборів суддів навантаження на суддю може бути тимчасово зменшене у порядку, встановленому Положенням, або шляхом зупинення автоматизованого розподілу справ між суддями, в яких виявлено значну різницю у навантаженні.

1.13. Знеструмлення електромережі суду, вихід з ладу обладнання або комп'ютерних програм чи настання інших обставин, які унеможливають функціонування АСДС та тривають понад п'ять робочих днів, фіксуються актами, складеними комісією під головуванням першого заступника керівника Апарату Верховного Суду (далі – перший заступник керівника Апарату), заступника керівника Апарату – керівника секретаріату відповідного касаційного суду (особи, яка виконує його обов'язки), із зазначенням у них дати, часу настання та закінчення дії відповідних обставин, причин виникнення, заходів, вжитих для їх усунення. Електронні примірники зазначених актів вносяться до АСДС не пізніше наступного робочого дня, що настає після усунення обставин.

У такому разі розподіл судових справ здійснює відповідальна особа, визначена керівником Апарату Верховного Суду (далі – керівник Апарату), щодо суддів Великої Палати, заступником керівника Апарату – керівником секретаріату відповідного касаційного суду (далі – заступник керівника Апарату) щодо суддів касаційних судів з урахуванням принципу черговості та алфавітної послідовності прізвищ суддів, які мають повноваження розглядати судові справи на момент розподілу.

1.14. Розподіл судових справ, які за законом мають розглядатися невідкладно з метою недопущення порушення конституційних прав громадян, здійснюється у порядку, визначеному пунктом 1.13 цього розділу, одразу після настання обставин, які унеможливають функціонування АСДС.

II. Правила здійснення автоматизованого розподілу судових справ

2.1. Автоматизований розподіл судових справ здійснюється АСДС за такими правилами:

- із загального списку суддів відповідного касаційного суду, Великої Палати визначаються судді, які мають повноваження та відповідну спеціалізацію (за наявності) щодо розгляду судових справ на момент автоматизованого розподілу;
- для суддів, які мають повноваження щодо розгляду судових справ на момент автоматизованого розподілу, здійснюється розрахунок коефіцієнтів навантаження;
- із числа суддів, які мають повноваження щодо розгляду судових справ на момент автоматизованого розподілу, з урахуванням визначених АСДС коефіцієнтів навантаження здійснюється визначення складу суду для розгляду конкретної судової справи за принципом випадковості, рівномірного навантаження для кожного судді та хронологічного порядку надходження судових справ.

2.2. Під час автоматизованого розподілу судових справ враховується, що їх розглядає колегія суддів, до складу якої входить визначений АСДС суддя-доповідач, а саме:

- касаційного суду як суду першої інстанції – у складі трьох суддів, а у випадках, встановлених процесуальним законом, – у складі п'яти суддів;
- касаційного суду як суду апеляційної інстанції – у складі трьох суддів, а у випадках, встановлених процесуальним законом, – у складі п'яти суддів;
- касаційного суду як суду касаційної інстанції – суддя одноособово (за правилами Кримінально-процесуального кодексу України 1960 року), у складі трьох суддів або більшої непарної кількості суддів, палата, об'єднана палата;
- Велика Палата.

2.3. Для розгляду судової справи колегією суддів АСДС визначає суддю-доповідача в порядку, передбаченому пунктом 1.7 цих Зasad.

Після визначення судді-доповідача АСДС визначає інших суддів з числа постійно діючої колегії суддів, визначеної зборами суддів, до якої входить суддя-доповідач,

без урахування повноважень для здійснення процесуальних дій, на момент автоматизованого розподілу, якщо інше не встановлено зборами суддів.

У разі неможливості визначити необхідну кількість суддів із числа суддів постійної колегії суддів, а також із числа резервних суддів для постійної колегії суддів, визначеної зборами суддів, АСДС визначає суддів, яких не вистачає, із числа всіх суддів відповідного касаційного суду з урахуванням їх спеціалізації (за наявності) та складу судових палат, якщо інше не встановлено зборами суддів.

Якщо справа має розглядатися колегією у складі більше трьох суддів, до складу такої колегії входять судді постійної колегії суддів, до складу якої входить визначений АСДС суддя-доповідач, та судді, додатково визначені АСДС із числа суддів цієї судової палати, а за відсутності таких – із числа усіх суддів касаційного суду або суддів відповідної спеціалізації (за наявності).

2.4. Якщо судова справа підлягає розгляду Великою Палатою, об'єднаною палатою, під час автоматизованого розподілу суддя-доповідач визначається із числа суддів таких палат з урахуванням вимог цих Зasad.

Розгляд судової справи Великою Палатою, об'єднаною палатою чи палатою здійснюють судді такої палати, які на момент розгляду справи мають повноваження щодо її розгляду.

У разі відсутності судді, який не є суддею-доповідачем, визначеним АСДС під час автоматизованого розподілу судової справи, для розгляду конкретної судової справи об'єднаною палатою, палатою, АСДС може бути визначено персональний склад суддів, як правило, не пізніше дня, який передуює судовому розгляду, за службовою запискою судді-доповідача на підставі розпорядження заступника керівника Апарату з урахуванням цих Зasad.

2.5. У разі надходження до Великої Палати, касаційного суду заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами АСДС розподіляє таку заяву шляхом передачі на розгляд раніше визначеному судді-доповідачу зі складу суду, який ухвалив рішення, що переглядається. У разі неможливості сформулювати такий склад суду його визначення здійснюється в загальному порядку, передбаченому Положенням та цими Засадами.

2.6. У разі надходження до касаційного суду заяви про перегляд судового рішення за виключними обставинами, незалежно від того, яким складом суду розглядалася справа, розгляд такої заяви здійснюється колегією суддів у складі трьох або більшої непарної кількості суддів, за виключенням суддів, які брали участь у вирішенні справи, про перегляд судового рішення у якій ставиться питання.

Для перегляду судового рішення за виключними обставинами у касаційному суді АСДС визначає суддю-доповідача із числа всіх суддів відповідного касаційного суду з урахуванням спеціалізації (за наявності) та повноважень для здійснення процесуальних дій на момент автоматизованого розподілу та суддів з числа постійної колегії суддів, до якої входить суддя-доповідач, без урахування повноважень для здійснення процесуальних дій на момент автоматизованого розподілу, якщо інше не встановлено зборами суддів.

Розгляд заяви про перегляд судового рішення за виключними обставинами та визначення судді-доповідача у Великій Палаті здійснюються в порядку, передбаченому пунктами 4.1., 4.3 та 4.4. цих Зasad.

2.7. У разі постановлення колегією суддів ухвали про передачу судової справи на розгляд палати, до якої входить така колегія, передача судової справи здійснюється без повторного автоматизованого визначення судді-доповідача.

АСДС визначає склад суду для розгляду справи палатою відповідно до рішення зборів суддів про визначення персонального складу судової палати.

2.8. У разі постановлення ухвали про передачу судової справи на розгляд об'єднаної палати здійснюється повторне автоматизоване визначення судді-доповідача зі складу об'єднаної палати без урахування спеціалізації, зі здійсненням автоматизованого розподілу.

АСДС визначає склад суду для розгляду справи об'єднаною палатою відповідно до рішення зборів суддів про обрання суддів до складу об'єднаної палати.

2.9. У разі постановлення колегією суддів, палатою, об'єднаною палатою ухвали про передачу судової справи на розгляд Великої Палати АСДС здійснює автоматизований розподіл такої справи між суддями Великої Палати з урахуванням юрисдикції касаційного суду, зборами суддів якого суддю обрано до Великої Палати.

У разі постановлення Великою Палатою ухвали про повернення судової справи на розгляд колегії суддів, палати, об'єднаної палати АСДС передає таку судову справу раніше визначеному судді-доповідачу.

У разі коли суддя-доповідач на момент передачі справи, яка була повернута Великою Палатою, не має повноважень для здійснення процесуальних дій щодо розгляду справи, що може перешкодити розгляду справи у строки, встановлені процесуальним законом, таку судову справу АСДС може розподілити між іншими суддями палати, об'єднаної палати, які мають на момент автоматизованого

розподілу повноваження для здійснення процесуальних дій, в порядку, передбаченому пунктом 3.2. цих Зasad.

2.10. Заяви про роз'яснення судового рішення, виправлення описок та арифметичних помилок, ухвалення додаткового рішення у судовій справі, повернення судового збору тощо передаються раніше визначеному судді-доповідачу, який розглядав судову справу, незалежно від його перебування на цей час у складі іншої судової палати.

У разі неможливості передачі зазначених заяв раніше визначеному судді-доповідачу (припинення повноважень щодо здійснення правосуддя на час надходження заяви, проходження військової служби, звільнення з посади судді, перебування у соціальній відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами, соціальній відпустці для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, у період тимчасової непрацездатності тощо), якщо судова справа розглянута колегією суддів, об'єднаною палатою або палатою, такі заяви передаються для розгляду одному з суддів, який брав участь в ухваленні відповідного судового рішення.

У разі неможливості визначення судді за правилами абзацу другого цього пункту, а також у разі якщо справа розглядалася Великою Палатою, відповідна заява підлягає автоматизованому розподілу в загальному порядку, передбаченому Положенням та цими Засадами.

2.11. У разі надходження до суду касаційної інстанції касаційної скарги після закінчення касаційного розгляду справи таку касаційну скаргу АСДС розподіляє в загальному порядку, передбаченому Положенням та цими Засадами, якщо інше не встановлено зборами суддів.

2.12. У разі коли відповідно до Положення передбачається передача судової справи раніше визначеному судді-доповідачу (складу суду), під раніше визначеним суддею-доповідачем (складом суду) слід розуміти суддю-доповідача (склад суду) відповідного касаційного суду. Зазначене не поширюється на склад палати, об'єднаної палати касаційного суду чи Великої Палати, якщо справа була раніше передана на їх розгляд.

III. Особливості повторного автоматизованого розподілу судових справ

3.1. Повторний автоматизований розподіл судових справ (заміна судді-доповідача та суддів, які не є доповідачами у справі) здійснюється на будь-якій стадії судового процесу в порядку, передбаченому Положенням та цими Засадами.

3.2. У випадках, передбачених процесуальним законом, що унеможливають участь судді-доповідача та суддів, які не є судьями-доповідачами, у справі (самовідвід,

відвід), повторний автоматизований розподіл здійснюється на підставі відповідної ухвали суду за розпорядженням керівника Апарату, першого заступника керівника Апарату або заступника керівника Апарату в загальному порядку, передбаченому Положенням та цими Засадами.

В інших випадках, які унеможливають участь судді-доповідача, що може перешкодити розгляду конкретної справи у строки, встановлені процесуальним законом (призов на військову службу, відпустка у зв'язку з вагітністю та пологами, довготривале перебування на лікарняному або у відпустці тощо), повторний автоматизований розподіл може здійснюватися за службовою запискою секретаря судової палати, голови відповідного касаційного суду розпорядженням заступника керівника Апарату. У Великій Палаті повторний розподіл здійснюється за розпорядженням керівника Апарату або першого заступника керівника Апарату на підставі службової записки Секретаря Великої Палати.

У випадках, що унеможливають участь судді касаційного суду, який не є суддею-доповідачем у справі, що може перешкодити розгляду конкретної справи у строки, встановлені процесуальним законом, повторний автоматизований розподіл здійснюється за службовою запискою судді-доповідача та за розпорядженням заступника керівника Апарату відповідного касаційного суду в порядку передбаченому Положенням та цими Засадами.

3.3. У разі коли суддя-доповідач касаційного суду, Великої Палати у передбачених законом випадках не може продовжувати розгляд справи більше чотирнадцяти днів, що становить перешкоди для розгляду справи у строки, встановлені процесуальним законодавством, невирішені судові справи можуть передаватися для повторного автоматизованого розподілу засобами АСДС у порядку, визначеному пунктом 3.2 цих Зasad.

3.4. Заміна судді, який не є суддею-доповідачем у судовій справі, у складі колегії суддів здійснюється з числа резервних суддів за службовою запискою судді-доповідача за вмотивованим розпорядженням заступника керівника Апарату, що додається до матеріалів справи.

Якщо замінити суддю, який вибув, з числа резервних суддів неможливо, його заміна здійснюється АСДС з числа всіх суддів тієї ж судової палати, до якої входить постійна колегія суддів, а якщо це неможливо – з числа усіх суддів касаційного суду з урахуванням спеціалізації (за наявності).

3.5. У судовій справі, що надійшла до касаційного суду як суду касаційної інстанції після нового її розгляду судом нижчої інстанції, АСДС визначає суддю-доповідача

між усіма суддями відповідного касаційного суду з урахуванням спеціалізації (за наявності) в загальному порядку, передбаченому Положенням та цими Засадами, якщо інше не встановлено зборами суддів.

3.6. Якщо суддя-доповідач під час отримання розподіленого на нього процесуального документа виявив помилку в налаштуванні АСДС (визначення типу документа, передача касаційної скарги, поданої в рамках однієї справи, іншому судді, а не раніше визначеному судді-доповідачу, якщо провадження не закінчено тощо), повторний автоматизований розподіл здійснюється на підставі службової записки судді-доповідача, в якій зазначається правильна назва процесуального документа, раніше визначений суддя-доповідач, за вмотивованим розпорядженням керівника Апарату, першого заступника керівника Апарату або заступника керівника Апарату в загальному порядку, передбаченому Положенням та цими Засадами.

IV. Особливості автоматизованого розподілу судових справ у Великій Палаті

4.1. Велика Палата здійснює розгляд справ (заяв / скарг) у складі суддів, обраних до Великої Палати, у яких не закінчився строк, на який вони були обрані, а також мають повноваження для здійснення процесуальних дій на день розгляду справи (заяви / скарги).

4.2. Суддя, обраний до Великої Палати, не бере участь у засіданнях Великої Палати лише у випадках, визначених законодавством (задоволений самовідвід, відвід, тимчасова непрацездатність, відпустка, відрядження, закінчення строку, на який його було обрано до Великої Палати, інші випадки, в яких суддя не може здійснювати правосуддя або брати участь у розгляді справ).

Голова Верховного Суду не бере участі в розгляді справ Великою Палатою, якщо предметом позову (скарги) у такій справі є рішення, дії чи бездіяльність Вищої ради правосуддя.

4.3. Суддя-доповідач у Великій Палаті визначається АСДС із загального списку суддів Великої Палати з урахуванням юрисдикції касаційного суду, зборами суддів якого суддю обрано до Великої Палати.

4.4. Суддею-доповідачем у справі адміністративної юрисдикції визначається один із суддів Великої Палати, обраний з числа суддів Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду.

Суддею-доповідачем у справі господарської юрисдикції визначається один із суддів Великої Палати, обраний з числа суддів Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду.

Суддею-доповідачем у справі цивільної юрисдикції визначається один із суддів Великої Палати, обраний з числа суддів Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду.

Суддею-доповідачем у кримінальному провадженні або справі, а також у справі про адміністративне правопорушення визначається один із суддів Великої Палати, обраний з числа суддів Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду.

Голова Верховного Суду визначається суддею-доповідачем у справах відповідно до юрисдикції касаційного суду, до складу якого його призначено суддею.

За цими ж правилами визначається суддя-доповідач за заявою про перегляд судових рішень за виключними обставинами.

4.5. Повторний автоматизований розподіл судових справ у Великій Палаті здійснюється згідно з Положенням та в порядку, передбаченому цими Засадами.

4.6. Заміна судді-доповідача у випадках, передбачених Положенням та цими Засадами, здійснюється АСДС з числа суддів Великої Палати з урахуванням положень пунктів 4.4, 4.5 цих Зasad.

4.7. Якщо на момент розподілу судових справ (заяв / скарг) відповідної юрисдикції повноваження для здійснення процесуальних дій мають менше двох суддів цієї юрисдикції або якщо загальна кількість суддів Великої Палати, які мають повноваження для здійснення процесуальних дій незалежно від юрисдикції, є меншою ніж дві третини її складу (крім випадків, коли судова справа (заява / скарга) передається раніше визначеному судді-доповідачу), автоматизований розподіл не відбувається / не здійснюється, якщо інше не встановлено зборами суддів Великої Палати.

4.8. Порядок, передбачений пунктом 4.7. цих Зasad, не застосовується до автоматизованого розподілу скарг, щодо яких законом передбачено спеціальні скорочені строки їх розгляду (апеляційні скарги на судові рішення Верховного Суду у справах стосовно рішення, дії або бездіяльності Центральної виборчої комісії щодо встановлення нею результатів виборів чи всеукраїнського референдуму, дострокового припинення повноважень народного депутата України в разі невиконання ним вимог щодо несумісності).